

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

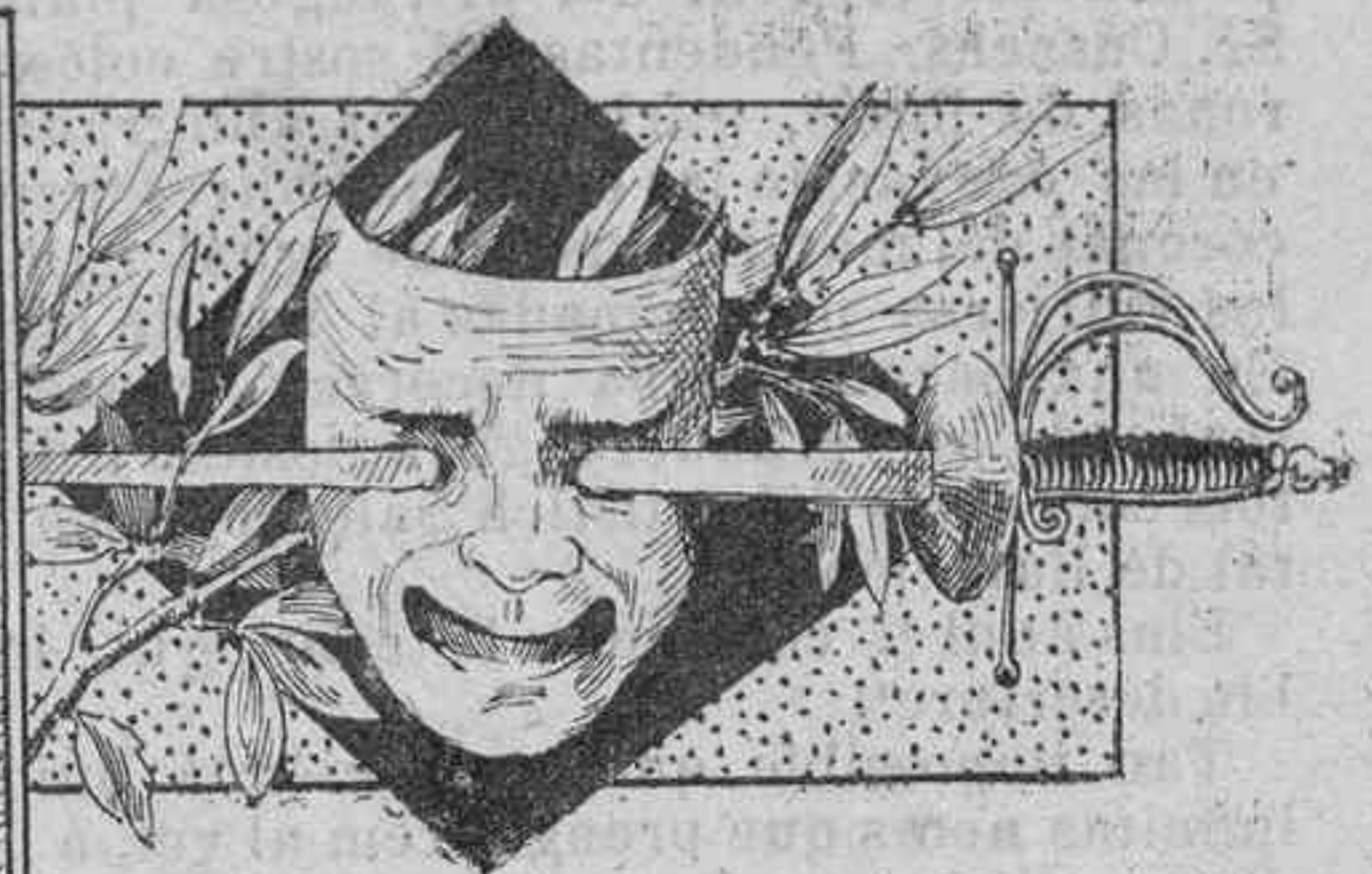
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

ROSARI DEL PINO.

Canta ab gust y agilitat,
declama á la perfecció,
tè un repertori variat
y es un modelo acabat
de elegancia y distinció.

CRÓNICA.

LO BALL DEL CÍRCUL ARTÍSTICH.

Cervantes va dir: *Nunca segundas partes fueron buenas*. Si l' immortal manco havent assistit al ball del *Círcul artístich* donat en lo *Teatro Lirich* ara fa dos anys, hagués presenciat diumenje al vespre 'l que va celebrarse per la mateixa Associació en la gran Sala de la Llotja, hauria rectificat aquella afirmació tan absoluta.

Lo primer ball semblava insuperable: donchs lo segon l' ha deixat molt endarrera.

¡Y com lluhia la gran Sala de la Llotja, perfectament decorada! Empleo l' adverbí *perfectament*, perque no 's concebeix una disposició millor entesa. ¡Molt bè, Sr. Pascó! Lo que ha fet vosté es un cop de mestre. Realsar lo que ja per sí mateix es grandios es una empresa digna de un artista serio. Y vosté ho ha fet.

Las líneas arquitectónicas del Saló apareixian en tota la seva puresa: l' artesonat, un assombro decoratiu, que de dias no 's figura apenas, resplandia, á la claror de una iluminació espléndida... Res de lo que forma la gala y la opulencia de aquell local quedava obscurit ni eclipsat. Y á pesar de tot ¡quants y quants adornos, tots apropiats, tots ocupant lo seu lloch degut! Abaix, en tot lo vol de la Sala, grupos colossals de plantas servint de basament y donant reals á una serie de grans estátuas gloria del art classich y á una successió de admirables tapisos d' época. En la galeria estandarts, pendons y escuts ab los blasons de las principals familias catalanas, agrupats ab artístich gust. Detrás del tablado de l' orquesta un tapis representant lo geni del art, fogosa pintura del Sr. Cusachs. Pendentas del sostre colossals coronas de llums, garbosament afilegranadas, y en las canyas de las columnas altres grupos de coronas del mateix gust y de igual istil. Totas las vidrieras policromadas al istil de la época. En una paraula: una decoració concebuda y realisada ab verdadera grandiositat y digna en tots conceptes del artístich Saló, joya monumental de Barcelona.

Fins aquí 'l continent: lo contingut, impossible descriure'l.

Tan impossible que renunciém á buidar las infinitas notas que prenguerem al vol, á la vista de aquella maror de trajos masculins y femenins de tots los paissos y de totas las épocas, en sa gran majoria apropiats y alguns riquissims fins á ratllar en la major esplendidés.

Figuras vejerem, y no pocas, que semblavan haver sortit dels quadros dels Museos, cobrant vida y moviment pera pendre part en lo ball. Altras que 'ns portavan recorts vius de totas las regions del mon. Altras, en fi, fillas del capritxo, algunas de las quals formavan notas alegres, en mitj de aquell conjunt tan serio y tan accentuadament artístich.

Las primeras familias de Barcelona cooperaren al ball dels artistas, honrantlo ab sa asistencia. ¡Hermós maridatge dels que viuhem cultivant la bellesa, y dels que per la posició social que ocupan, contan ab medis pera alentarlos!

Tothom eixí encantat de una festa tant hermosa en la qual hi prengueren part unas cinchentas parellas. Las horas que durá transcorregueren en un encadenament de sorpresas. Fins en los últims instants se descubrian encare nous

trajos que no s' havian vist, perque la vista més escrutadora, era incapàs de anar destriant aquell espléndit conjunt.

Lo *Círcul artístich* mereix un aplauso entusiasta per haver organiscat una festa que no té precedents aquí, ni en cap més ciutat d' Espanya, y que en ben pocas del extranger podria realiscarse ab tant lluhiment.

Los artistas han demostrat que 'n saben.

Y 'ls *amateurs*, tots los que al art rendeixen lo tribut de la seva admiració, han demostrat que 'ls entenen.

Ningú hi guanya més que Barcelona, qual cultura artistica sempre creixent, la vá colocalant també en aquest punt á la vanguardia de la nació.

UN REMEY HEROICH.

Temps endarrera 'l duch de Solferino estava terriblement preocupat.

Notava ab verdader desconsol que cada dia s' anava engroixint. Los pantalons qu' estrenava avuy, al cap de un mes ja no podia cordarse'ls, ni desfentse la civella: las hermillas li oprimian lo pit, y l' ofegavan, com las corassas d' acer als seus nobles antepassats de la casa de Centellas, y no dich de la casa de Solferino, perque aquests, segons noticias, may havian gastat corassa ni altras andróminas per l' istil.

En aquest estat y sentint un neguit inmens que per una aberració fisiológica, lluny de ferli perdre 'l greix, encare li aumentava, un dia decidí anar á veure á un doctor famós en l' art de curar.

—Sr. Duch—va dirli aquest després d' examinarlo ab molta detenció—es precis que deixi 'ls amodorraments de la vida sedentaria... Exercici... molt exercici, sino está perdit.

—Pero ¿y quin exercici vol que fassa, pobre de mi, si no tinch humor de res?—interrogá 'l groixut aristócrata.

—Al puesto de vosté—li observá 'l metje—'m dedicaria á l' esgrima. L' esgrima, sobre ser molt higiénica, es una ocupació aristocrática, y digna per tant de un personatge que reuneix en sos escuts un conjunt de blasons tan gloriosos, com vosté.

—Está bè: aniré á tirá 'l floret.

Quinze dias després ^{*} ^{*} tornava 'l Duch al gabinet del metje, més desconsolat, més neguitós que may.

—Es inútil que m' hi esforsi: l' esgrima no 'm convé ..

—¿Qué diu ara?

—Que no 'm convé de cap manera: no convé ni á la mèva salut, ni á la mèva dignitat. A la mèva dignitat sobre tot. Jo prou m' hi afanyo; prou m' hi escarrasso; pero no 'n puch sortir. Vaig feixuch com una massa de plom, suho com un carreter, esbufego com una locomotora costa amunt, y total perque vinga un xitxaretlo qualsevol, crusi 'l seu floret ab lo mèu y en menos que canta un gall m' ompli tot lo cos de botonassos. ¡Mírim lo pit!... ¿Véu tots aquests piquets blaus?

—Si, senyor Duch—responia 'l metje tractant d' halagarlo:—Tots aquests piquets evidencian la noblesa de la seva sanch. Encare n' hauria d' estar content.

—Lo qu' evidencian, senyor Doctor, es que com á tirador de floret no passaré may del A B C, y rebré sempre. Per lo tant, vegi si troba un altre

GANGAS DE LAS ELECCIONS.

ELECTORES

Cigarros electorals
p'ls actius municipals.

bia alsar los-peus, que se li ensorravan en l'arena.

Lo professor li aconsellá las paralelas: tractá de passarlas, mal hagués de donarse molta pena; pero impossible. Estava tant gras, que ni menos pogué entrarhi. Hauria necessitat unas paralelas expressas, fetas á la seva mida.

S'ajegué á la escala ortopédica, pero al pes enorme de aquella mole de carn y de greix, l'escala cruixí y s'esquerdá.

Lo director del gimnás estava esparverat, y no pogué menos de advertirli que li anava á fer mal bè tots los aparatos.

—No tinga cuydado — respongué 'l Duch — envihim á casa una nota ab l'import de tots los desperfectes que li he ocasionat, y bórrim de la llista dels seus deixebles.

Y murmurant: — «Veig que no es aquest lo camí... Veig que no es aquest lo camí...», se retirá á sòn domicili més afligit que may.

* *

En tot aixó s'anavan acos-

remey menos desagradable per mí, encare que siga més prosáich, que lo qu' es á la sala d'armas, lo duch de Solferino hi renuncia per sempre més.

—Escolti—digué 'l doctor —¿y si probavam la gimnástica?

—Está bè: probarem la gimnástica.

* *

Y va probarla; pero ¡ab quina mala sort!

Lo primer día que assistí al gimnás, tractá de penjarse á las anellas, y 's quedá ab ditas anellas á las mans. Se li havian trencat las dos cordas.

S'agafá á la barra de un trapeci; pero no sa-

tant las eleccions de diputats á Còrts, y ell y 'l metje, després de llargas meditacions, conceberen una idea luminosa. La idea de presentar la candidatura del ilustre malalt d'obessitat.

—Presentis, presentis, senyor Duch—li deya 'l metje—y si ni aixís s'enmagreix, desconfihi de la seva salvació.

—Vaya si 'm presentaré—respongué 'l Duch de Solferino—y per dos districtes á la vegada, l'un bèn lluny de l'altre: per Vich y per Huesca.

¡Magnífich!... ¡Magnífich!...—exclamava 'l doctor fregantse las mans.—Presentis, treballi, no sossegui, y la curació es segura.

Dit y fet. ¡Si se 'n va donar de combat ab mo-

tiu de las ditxosas eleccions! Lo Duch anava de Vich á Huesca, y tornava de Huesca á Vich, com una llensadora. Recorria 'ls pobles un per un, visitava als electors sense descans, menjava frugalment, dormia poch; l' afició á la lluyta l' absorbia, l' dominava.

Fins va olvidar-se de la malaltia, pera pensar sòls en sas victorias electorals. ¡Lo que son las obsessions del esperit! Ja veyá derrotat á n' en Castelar allà á Huesca, ahont lo govern y 'l bras eclesiástich prestavan al senyor Duch sa poderosa ajuda, remoyent cel y terra en son obsequi. Y respecte á Vich, no tenia cap dupte de la victoria, perque encare que á Vich lo govern protegia á n' en Barnola, l' opinió vigatana es acentuatadament carlista, y es tant forta aquesta opinió, que acabaria per arrollar fins als trampistas conservadors més decidits y de més barra.

La realitat va tirar per terra tots aquests cálculs.

Ab tot y l' apoyo que 'l govern li dispensava, los republicans de Huesca van derrotarlo, y gracias al apoyo del mateix govern, los partidaris de 'n Barnola van pisparli l' acta. De manera, que l' apoyo del govern á Huesca, no li va servir, y á Vich va ensorrar-lo.

«Ni contigo ni sin tí
mis penas tienen remedio.»

Lo duch de Solferino estava desesperat, foll, indignat.

—No hi ha remey per mí... he perdut... m' han robat l' acta...—exclamava y explicava ab véu tremolosa aquest últim fracás al mateix doctor que ab tanta sollicitut l' aconsellava.

—¿De manera que no es diputat ni per Huesca ni per Vich?—li preguntá 'l metje.—Me 'n alegro.

—¿Y aixó?

—Consideri que si arriba á sortir elegit per un qualsevol de aquests dos puestos, hi hauria posat dos pams de greix... y ahont aniriam á parar, senyor Duch?... En cambi ara noto ab molta satisfacció que n' hi han fet fondre bastant.

—Una mica massa.

—No: massa. may. Créguim á mí: al fi hem trobat lo remey. A cada nova elecció que 's convoqui, presentis y fassis derrotar Jo responch de la seva curació.

P. DEL O.

A UNA.

Si profito 'l color *negre*
de ton cabell ondejat,
lo *blanch* de ta cara hermosa,
de tas galtas lo *rosat*;
lo *blau* que 't va fer ton pare
perque 't trobá festejant,
podré pintá un *hermós* cuadro
y anarlo á vendre al encant.

XANIGOTS.

EN CARRETEL-LA.

—¡Ep... ave María purissima...! ¿que no hi ha ningú en aquesta casa?

—¡Voooy!—diu una véu que surt del interior:—esperin un moment.

—Séu, Llucia,—fa 'l marit, dirigint-se á la seva senyora:—y vosalres estiguéu quiets y no 'us

miréu tant las sabatas, que qualsevol se pensaria que en vostra vida no n' havéu dut.—

Lo noy y la mosseta se contemplan un instant ab certa sorpresa, y 's plantan al portal de la cotxeria, mirant al carrer: la mare s' assenta en un banch que hi ha allí á la vora, y 'l marit se posa á passejar amunt y avall del establiment, ab un ayre de serietat que demostra qu' es un senyor que no está per quentos.

Al poch rato apareix l' amo de la cotxeria.

—Dispensin... estava donant menjar á las bestias. ¿Qué se 'ls ofereix?

—Vull una carretel-la per ara mateix. Volém aprofitar la tarde del dimars de Carnaval, anant á donar mitja dotzena de voltas per la Rambla.

—¡Hombre!...—fa 'l cotxero, tractant de treure partit de las circunstancias:—¿dimars y á las tres de la tarde?... s' ho ha esperat una mica massa tart casi bè... no sé si será possible...

—Miri—diu lo senyor, interrompent al dels cotxes:—quan lo marqués d' Ayguastebias té un gust, no repara en dificultats de cap classe.

—¡Ah!... ¿vosté es lo...?

—Ja ho he dit: lo marqués d' Ayguastebias, y aquesta la mèva senyora, y aquests los mèus dos fills... es á dir, fill y filla...—

Las dugas criaturas se posan á riure, pero son pare 'ls clava de costat una puntada de peu, que 'ls fa parar la broma repentinament.

—¿Qué 'm contesta?—insisteix lo marqués ab accent imperiós:—¿enganxa la carretel-la desseguida?

—¡Pero si no tinch cap animal aquí!...

—¡Y donchs! ¿á qui donava menjar ara? ¿á la seva familia?—

Lo cotxero 's mossega 'ls llabis y 's disposa á capitular: al fi y al cap se tracta d' un marqués, que segurament pagarà bè, sense regatejar, per crescut que siga 'l compte.

—Bueno, bueno—fa l' home, com si hagués de vencer grans dificultats pera contentar al nou parroquiá:—miraré d' arreglarho d' un modo ó d' un altre.

—Hi vull quatre caballs á la carretel-la...

—¿Qu' estás borrango, Quim?—exclama la marquesa, intervenint en la conversa, per primera vegada:—¡cuatre caballs!

—Sí, dona: un per barba...

—Sent aixis—diu lo cotxero—no 'ls podré servir: no 'm quedan sino dos animals... un tronch magnífich...

—Res, donchs, passarém ab dos caballs. Enganxi desseguida, que la tarde avansa, y...—

Lo cotxero arrossega una carratel-la desde 'l fons de la botiga, crida á un mosso que roda per allí al carrer, y en menos de cinch minuts tenen lo carruatje disposat.

—Cúyta—diu l' amo al seu dependent, en véu baixa:—pósat la *libreya* bona, y porta aquests senyors á passejar per la Rambla. Deurás tenir una *rigular* propina: son los marquesos d' Ayguastebias...—

L' aristocrática familia puja á la carretel-la, lo cotxero s' enfila al seu asiento y l' amo de la cotxeria tanca la portella desfeint-se en cortesias...

—¡Ay, Quim!—fa la marquesa al veures assentada, mirant al seu marit.

—Calla y disfruta—respón aquest, donant una elatellada á cada criatura per ferlas estar quietas, y repapant-se després ab tota comoditat en lo seu siti.

Lo carruatje es ja á la Rambla, formant part de la inmensa fila de cotxes que rodan la cinia

LAS CARGAS DELS CIVILS Y LAS DESCARGAS DEL «BRUSI»

¡Còm barrina 'l bon Mañé!
 ¡còm escriu lo que no pensa!
 ¡qué costa de defensar
 alló que no t'è def'nsa!

carnavalesca, de Canaletas á las Dressanas y de las Dressanas á Canaletas.

Per més que la familia d' Ayguastebias procura adoptar lo posat digne dels que passejan en carruatje descubert, aviat lo públich s'adona del aspecte extrany y especial que la sèva carretel-la presenta.

Lo marqués no fa altra cosa que tirar puntadas de peu á las dugas criaturas; aquestas no tenen prou boca per riure, contemplant los mascarons que passen, y la marquesa per la sèva part s'entreté mirant la multitud estacionada al mitj de la Rambla y á lo llarch de las aceras, dient de tant en tant al sèu marit:

—Guayta... allá hi ha 'l Menut... repara, á prop d' aquell fanal hi ha la Farsells... mira, davant d' aquest bescambi hi ha 'l Cara-tallat...—

Lo marqués la toca ab lo colze, indicantli que calli y s'enfonza 'l barret, que ab lo moviment del cotxe li va reslliscant al clatell.

Lo cotxero, entre tant, no sapiguent en qué matar la estona en las llargas paradas que la lentitut de la *rua* li obliga á fer, dona algún vistasso á la familia de Ayguastebias, admirantse de que uns senyors marquesos vesteixin d' una manera tan estrambótica.

Verdaderament han de ser uns nobles de costums molt antiqüadas. Lo sombrero del marqués es passat de moda, plé de bonys y t'è tot lo pèl erissat; la levita li vè gran, li faltan botons y está descusida de una màrega; los pantalons pre-

sentan unas jonolleras, que fins estant ell assentat se li coneixen...

La marquesa encare va més extranya: sombrero, cos, faldilla, adornos... tot lo que porta es vell, desllubit y enmatxucat...

Respecte al nen y la nena, no s'ha d'extranyar que vajan un xich espellifats y bastant brutets, porque ja se sab que las criaturas revoltosas per més roba qu' estrenin, sempre sembla que surtin de cal drapayre.

—Vaja—pensa 'l cotxero, com á resúm de las sèvas observacions:—son nobles d' aquests antichs y rancis. Me sembla que alló que ha dit l' amo de la propina...—

La tarde s'ha acabat. Un á un los carruatjes han anat desfilant, y á la *rua* sòls hi queda la carretel-la del marqués d' Ayguastebias.

—¿Que no vol retirarse lo senyor marqués?— li pregunta 'l cotxero, veyent que don Quim no parla de posar fi á la passejada.

—Sí, tens rahó, noy: trenca pèl carrer del Carme y tira cap al portal de Sant Antoni.—

Lo cotxero obeheix l' ordre y posa los caballs al trot.

Aprofitant lo soroll que la carretel-la produheix, lo marqués fa una senya á la sèva familia y diu en veu baixa:

—¡Recordéuvs de la llissó que us he ensenyat! ¿Ho tenu ben present?—

Entre tant lo carruatje passa 'l portal de Sant Antoni.

—¿Ahont hem d' anar, senyor marqués?— pregunta 'l cotxero.

—Més amunt, més amunt: quan siguis a la Creu cuberta, ja t' ho diré.—

L' altre dona latigasso als animals y murmura entre si:

—¡Mes enllá de la Creu cuberta encare! Vaya un marqués mes especial... ¡Ves si ho he dit jo que son nobles rancis y avaros! Son capassos de viure al Poble sech, perque 'ls surti tot més barato...—

Casi es negra nit. La iluminació de la carretera es tan escassa, que las personas que passen a deu metros lluny apenas se destingeixen.

—Ja som a la Creu cuberta— crida 'l cotxero: ¿cap ahont tiro ara?

—Tomba per la esquerra: pren la carretera del Hospitalet y...

—¿Al Hospitalet hem d' anar?

—No, home: pren la carretera y ¿veus aquell fanal que hi ha allá baix?

—¿Aquell últim, que apenas se veu?

—Sí; no es tan lluny com sembla: en sent allí, para.—

Lo carruatje emprén una carrera vertiginosa; lo marqués obra ab cuydado la portella: la fosca es complerta; no 's veuen los dits de la mà.

Arribada la carretel·la al siti indicat, lo cotxero detura 'ls animals y s' inclina en direcció al interior del cotxe.

—¿Es aquí, senyor marqués, ahont hem de pararnos?—

Ningú li contesta.

—Senyor marqués, ¿no volen baixar aquí?— lo mateix silenci.

—¿Y ara?— exclama 'l cotxero:—¿que son sorts?

Salta del pescant y s' acosta al carruatje. La portella está oberta; a dintre no hi ha ningú.

Y en cent passos a la rodona no se sent volar una mosca ni 's veu un' ànima.

L' endemà a la tarde, en lo fondo de la Bordeta, entre un grupo de gitanos y altres distingidas personas qu' enterravan lo Carnestoltas, lo marqués del dia anterior llansava grans riatlladas y deya mitj revolcantse per terra:

—Vam passar la tarde més divertida del mon... vam disfressarnos d' alló més bè y vam anar saltant un a un de la carretel·la, quan passavam per davant de casa..! ¡Quina gresca, noys, quina gresca!

A. MARCH.

¡BRODA!

N' estich enamorat; mon cor la adora,
mes quan l' hi soch a dir, valor me falta;
y ploran los meus ulls, y mon cor plora
y tot lo meu cervell febrós s' exalta;
del dia que nasqui detesto l' hora,
y 'm sento cremá 'l cor que al pit me salta.
¡Y broda... y va cantant ab veu divina
cantant cansóns d' amor la Catarina!

N' estich enamorat; sa cara hermosa,
d' un àngel ne pareix; ¡oh criatura!
La rosa del jardí, la gaya rosa
enveja lo tresor de sa hermosura:
La reyna de las flors, diu, envejosa,
qu' ets tú la més gentil, galana y pura.

¡Y broda... y va brodant la tela fina
cantant cansóns de amor la Catarina!

N' estich enamorat; tant, que la adoro,
y ella no ho coneix pas, dirli voldria,
mes ¡ay! si 'm digués — no — tant que la anyoro
d' anyorament més prompte 'm moriria.
Mes ¡ay! si li digués: — Per vosté 'm moro...
prenentme per un foll, potsé riuria!
¡Y broda... y va brodant sa mà divina
cantant cansóns d' amor la Catarina!

CANTOR DE CATALUNYA.

¡QUANTAS Y QUANTS N' HI HA!

En aquest mon a més d' haverhi—*in ambi-sexi*—
—petits y grans, flachs y grassos y lletjos y guapos,
hi ha també donas que la saben molt llarga
y homes que la saben molt curta.

Y repárintho: aixís com veurán moltes vegadas
—ab los corresponents vice-versas— un home gran
casat ab una dona petita, un gras ab una flaca
y un guapo ab una lletja, observarán també
que si un home dona probas de saberla molt curta,
es tractant ab una dona que la sab molt llarga.
Casi may veurán formant parella dos grans,
dos grassos, dos guapos ni dos que en materia de lletra
menuda siguin *tal para cual*.

Jo quan penso en aquestas trascendentals anomalies
(?) experimento una cosa extranya... no se com dirho...
una especie de... aixís com si 'm trobés banyantme en...
un mar de confusions. Quan aixó 'm succeheix,
unas vegadas me passa ab alzar los ulls al cel exclamant
ab filosófic tó: — ¡Bah, qui ho entén, qui no ho entén!
altras vegadas, parlantne ab lo primer amic que trobo,
y altras, en fi, en que ni ab la exclamació, ni ab la conversa
'n tinch prou pera despendre 'm d' aquella idea,
agafo 'ls trastets d' escriure y, com ara, las hi clavo pèl descosit.
¡Aixó de clavárlashi pèl descosit me deixa més descansat!...

* *

Girém full.

Entre altres qualitats (!) que m' adornan y que la tia Antonia 's cuida de fer arribar a noticia de totas las nenas bonicas, casadoras y... ricas, tinch la de ser molt reservat: soch un pou... no sense fons, com diu que es lo porter de casa mèva, sense compendre que ab fer constar que no tè fons, fa suposar que lo que no repeteix per dalt ho diu per baix...

Aquesta qualitat m' ha valgut una gran parroquia de confidents, que, si *materialment* no 'm dona cap profit, en cambi 'm fa coneixer cosas que 'm serveixen d' experiencia y... ja ho diu lo ditxo: «la experiencia es mare de la ciencia.»

* *

Un dels confidents que més feyna 'm dona es en Baldomero, un xicot que la sab molt curta y 's rossa ab una mossa que la sab molt llarga.

Sense anar més lluny, ahir m' estava contant lo següent cas... pero, *mutis* ¿eh?... ¡no vagin a ferme perdre la fama de pou... ab fons!

—Ja sabs—comensá dihent en Baldomero— que estimo com un barret de riatllas a la Toneta; ja sabs que soch gelós com un...

—Sí,—vaig respondre,—com un altre barret de riatllas. ¡Endavant!

—Ja sabs que per aquest motiu hem passat molts ratos morrocotuts.

—Sí, 'ns feyau morros.

—Ja sabs que, pera calmar-me, la Toneta m'ha dit més de set cops: «Mero, jo no vull que 'm martirisis ab tos gelos infundats. ¿No tens confiança en mi? ¿Sí? Donchs no pateixis. ¿No? Donchs vigilam, vigilam tant com vulguis; y 'l dia en que 'm trobis en mentida, 'l dia en que t'enganyi, 't faculto pera que 'm clavis sis tiros á la boca del cor. Si ho vols fer, fins escriuré una carta, pera evitarte compromisos, en que diré: «A nadie sa culpi da mi muerta.» Tot aixó ho sabs—continúa 'n Baldomero—donchs bueno; ahir me 'n vaig anar á casa seva, á hora en que no tenia costum d' anarhi: la porta del pis estava oberta y ¿jo que sí? hi entro de puntetas, y ¡sant March! me la trobo fent... magarrufas—no sé si m' entens—ab l' amo de la casa...

Passat lo primer impetu y... *despejada la plaza*, després de quatre de frescas, vaig dirli ab veu de barba:

—Ja pots comensar la carta pèl jutge, perque vas á fer lo salt de la eternitat. ¡Dispósat á rebre 'ls sis tiros!

—Pero, ¿per qué?—'m respongué ab molta tranquil·litat.

—¿Per qué? Recórdat que 'm vas prometre que 'l dia en que m' enganyassis...

—Pero, ¿qué per ventura t' enganyo? T' enganyaria si 't negués que m' estava ab lo senyor Ambrós arreglan lo... lloguer del pis; pero ho has vist tot ben bè... y no t' ho nego: 'm sembla que fins aquí no hi ha res que dir...

¿L' has vista més coronada? Y com que no hi havia res que dir, vaig callar y me 'n vaig anar per no torna-rhi...

—Fins que hi tornis! ¿Veritat? ¿Quántas y quántas n' hi ha!

P. O. LL.

EN KRUPP Y EN KOCH.

Lo mèu cap se torna un cup quan barrino un estrany joch: ¿Cóm volguentnos matá' en Krupp vol curarnos ara en Koch?

En Koch y en Krupp son paisans y son govern, per moments va dant recompensas grans pèls dos oposats invents.

Senyors alemanys, al fi, los tindrem de preguntá: ¿Qu' hem de viure ó de mori? ¿Que 'ns volen curá' ó matá?

¿No contestan? Donchs del pap trauré un consell de molt joch: primé 'n Krupp que 'ns trenqui 'l cap y després que 'ns curi 'n Koch.

Q. ROIG.

PRINCIPAL.

Demá dissapte, tornarà á obrir sas portas ab una companyia cómic-h lírica, dirigida per don Ricardo Valero, y de la qual forman part la distingida actriu Sra. Alverá, las tiples Sras. María Montes y Dorinda Rodríguez, los artistas senyoras Badilo, Nestosa, Pino, Ruiz, Sánchez y Valero, y Srs. Bernárdez, Cervón, Colas, Comerma, Contreras, Nortés, Palmada, Peña y Riquelme.

La nova companyia cultivará ab preferencia lo género curt y variat.

Celebrarem molt que la cosa marxí.

UN PROTECTOR DELS ANIMALS.

—Sobre tot que 'l caballets no tornin á relliscar! Ara, en quan á las personas, ja 's poden fer repicar.

—Vaja, tonta, no siguis rara: pren aixó y 't posarás bona desseguida.

—¡No, senyora, que t'è mal gust, y si ho prenc me moriré y no podré anar may més als *caballitus*!...

LICEO.

RODOPE.

Segons notícias, lo ball de gran aparato que s'ha posat al Liceo, *echando por la calle de enmedio*, es sòls un tros de l' espectacle. Era impossible completarlo de moment, y mentres s' están reunint los elements necessaris per realisarho, l' empresa 'ns n' ha ofert un bon tros, á manera de *avant-gout*.

Y contra la opinió dels que no fentse càrrech de aquesta circumstancia, la nit del estreno van mostrarse massa impresionables no dispensant á l' obra l' éxit que 's mereix, hem de consignar que aquesta no careix de mèrit, acusant la má experta de un coreógrafo hábil en sas combinacions y dotat de una fuga extraordinaria.

La escena passa á Egipte. De manera, que 'l personal vesteix los trajos hermosos y pintorescos de aquell país, en los quals tal vegada la propietat històrica s' ha sacrificat al efecte brillant.

Aquest efecte apareix en tots los actes, principalment en las grans escenas de conjunt que son molt mogudas, y á las quals dona reals un cos de bailarinas; pero de verdaderas bailarinas, per l' ajust y l' *entrain* ab que evolucionan y ballan. Pocas vegadas haviam vist una colecció tan atractiva de artistas coreogràficas, tant per sa bellesa com per sa habilitat.

La Rossi torná á trobar la admiració que aqui

desperta sempre ab la sèva gracia, ab la sèva hermosura, y sobre tot ab la sèva pasmosa escola. Tots los passos qu' executá, li valgueren una gran ovació.

En Carbone es de lo bó que corre. Jove, ágil, infatigable, executa salts inverossimils que 'l públich li fa repetir, y ell t'è encare prou alé pera complaure al públich.

Molt bè, 'l mimo Pratesi y la mima Labati.

Lo decorat regular; los trajos espléndits.

De manera, que existeixen tots los elements perque 'l ball *Rodope*, degut á Rafael Grassi, alcanzi á Barcelona l' éxit que 's mereix, aixís que siga possible posarlo tot, y especialment l' *apoteosis* final, qu' es lo que ab més interès espera 'l públich.

ROMEA.

La rondalla del infern.

Aixís se titula la darrera obra que ha posat en escena D. Frederich Soler, escrita ja fá algún temps. Ab lo titol de *L' Idol de fanch* va ser premiada al any 1888 per lo Consistori dels *Jochs Florals* del primer diumenje de maig. Era, donchs, coneguda ja de tots los que seguim lo moviment literari, encare que no ho sigüés de la majoria del públich que sol freqüentar lo teatro. Ans de ser posada en escena ha sufert algunas modificacions que no son del tot essencials.

Lo drama versa sobre una de las tentativas efectuadas per la duquesa de Berry, al objecte

(Dibuixos de Mariano Foix.)

—Espero, senyoreta, que un altre dia estarà més expansiva y 'm dirà que...
 —Un altre dia... un altre dia... (Li dirè qu' es l' home més antipàtich que hi vist al món.)

de reconquistar lo trono de Fransa, á la qual veým perseguida y á punt de caure á mans de sos enemichs, ja desde 'l primer acte.

Quan van á registrar la casa ahónt se troba, es treta de allí substituhint á un cadáver. Passa de aquella casa á la iglesia y al sepulcre; pero 'l sepulcre té una mina y la mina aquesta conduheix á un castell, en lo qual se refugia la reyna. Reclosa en un amagatall desconegut quan ja sos perseguidors han apurat tots ls medis pera trobarla, se 'ls hi ocorre á una colla de soldats fer foch á una xamaneya y 'l dolor obliga á la reyna á queixarse, coincidint los *ays* que exhala, ab los de la heroína de la rondalla del infern que conta 'l sargento Arras. Ab lo descobriment de la fugitiva termina 'l drama, sense catástrofe.

Si deyam qu' en la obra no hi havia més que aquest joch escénich, no seriam prou fidels. Alrededor de la odisea de la duquesa de Berry s' hi mouhen distints personatjes: un doctor republicà, que porta 'ls debers de la hospitalitat fins al heroisme; un noble legitimista, realista ans que tot; una filla de aquest que vejentse solicitada per un jove aristócrata acompanyant de la reyna, descubreix que 'l seu enamorat també té amors ab la soberana, lo qual encén en lo cor de la noya un formidable desitj de venjansa, y finalment lo general que mana las tropas perseguidoras, enamorat igualment de la mateixa

noya, encare que no correspost y sempre indecis entre 'l deber y l' amor.

Pero tota aquesta acció de amor, zelos y resentiments no porta al teatro res de nou. Ni tampoch l' autor s' ha cuydat gran cosa d' imprimirli vigor dramàtich, ni de donar gran consistencia als caràcters. Es senzillament lo material de que se serveix pera anar omplint los tres actes, ab escenas en que 'ls versos abundan, las tiradas se succeheixen, sense esclatar un crit de passió verdadera, de aquells que calan foch en lo cor del espectador. Més aviat atuehen al públich los epissodis dels dos cornetas y dels sargento y 'l cabo, que amenisan l' acció ab tochs acertadament cómichs.

Pero l' atenció del auditori en lo que 's fixa principalment es en los efectes escénichs preparats ab molta habilitat, en especial lo del acte tercer. Se diria en vista d' aixó que l' autor no ha tingut cap més objecte al escriure l' obra. L' efecte del enterro sorprén: en lo segón acte ja no s' explica ab tanta claretat aquell escamoteig del cadáver; pero quan l' autor té tancada á la reyna en l' amagatall de la xamaneya, quan los crits desgarradors de la victima s' enllassen ab l' acció de la rondalla, llavoras es quan alcanza son més senyalat triunfo veyant sagellat l' éxit á que aspirava ab los reiterats picaments de mans de la concurrencia.

Si 'l teatro es merament joch escénich y res

més que joch escèuich, tindrem de reconeixer que *La rondalla del infern* es una de las obras mestras de son autor. Desgraciadament nosaltres no opinem aixís: creyem que 'ls efectes han de despèndres naturalment de l' acció de una obra: creyem que subordinar l' acció als efectes equival a subvertir l' ordre natural de tota concepció dramática, a no ser que 's vulga cultivar un gènere ja desacreditat y de una categoria bastant inferior.

En *La rondalla del infern* lo melodrama absorbeix al drama, y 'l melodrama triunfa. Los versos tots ells aconsonantats, escrits ab calor y vehemencia, encare que no sempre ab la deguda correcció, desapareixen posposats al efectisme. L' efectisme s' ho emporta tot, es lo que més aplaudeix lo públich, y lo que promet més llargas condicions de vitalitat a l' obra. En suma 'l drama es lo triunfo de un autor hábil, que busca l' aplauso ab avidés y que tot sovint lo troba. Dificilment será del gust de las personas ilustradas coneixedoras de la historia y amants de las tendencias del modern teatro; pero la inmensa majoria del públich de *Romea*, aplaudirá durant molt temps, ó molt m' enganyo, la nova producció de Frederich Soler.

En sa execució hem tingut ocasió de veure per primera vegada al Sr. Riutort treballant en catalá. Aquest distingit actor, afiliat de plé a plé a l' escola de 'n Calvo, diu ab molta correcció, dona moviment als versos que recita, pero sent poch y apela massa sovint als *allegros* y a las *cadencias*, al final de las tiradas. Si tant com cuyda la música, cuydés la plástica, lo Sr. Riutort, sería en lo teatro catalá, en aquests moments, un actor sense rival.

La Sra. Clemente treballa posanhi totas sas facultats. En algunas escenas, no obstant, abusa del registre grave; en altrás expresa la intensitat del sentiment a crits. La mitja véu acompanyada de la expressió en lo rostre y en l' actitud es més eloqüent casi sempre que 'ls grans esforços de garganta.

En los demés papers trobarem bèn ajustats tant a la Sra. Monner, com als Srs. Martí, Soler, Capdevila, Pinós, Valls y als restants actors quals noms no recordém. No obstant en l' actor encarregat del paper d' enamorat de la reyna desitjaríam veurehi alguna major distinció.

L' obra posada ab cuydado y ab una decoració nova de molt bon efecte, pintada pèl senyor Urgellés, val cada nit a son autor ser cridat reiteradament a la escena al final de tots los actes.

TÍVOLI.

Continúa tancat.

Pero sé que adelantan los preparatius pera obrirlo ab una bona companyia de sarsuela.

NOVEDATS.

Res de nou.

Es l' únich teatro que ha visitat S. M. Carnavalesca durant aquests dias de gatzara.

Y ab aquesta visita y 'ls exercicis aquátichs de Miss Loreleyn, han fet uns plens a vessar.

Lo drama biblich de gran espectacle *Magdalena* está a punt d' estrenarse.

CATALUNYA.

Demá dissapte comensa sas funcions la companyia contractada per aquest teatro.

Forman part d' ella, apart del notable actor cómich Julio Ruiz, las primeras tiples María González y Francisca Terni, la característica señora Brieva, las tiples Sras. Pilar Aceves,

Elissa Prats y Pepa Roca y 'ls artistas senyora Eliseo Sanjuán, Alfredo Suárez Infante, Angel González, Miquel Jiménez, Leopoldo Querol, Enrich Jiménez, Joan Prats y altres.

La direcció musical correrá a càrrech dels mestres Celestino Sadurni y Angel Ruiz.

L' empresa conta, segons noticias, ab un extens repertori, y ab la promesa dels més aplaudits autors de Madrit, que s' han ofert a escriure obras, pera ser estrenadas expressament en aquest teatro.

CALVO-VICO.

Lo próxim diumenje se donará principi a la temporada de Quaresma, ab una companyia dirigida per lo Sr. Buxens y de la qual forman part lo Sr. Millá, director cómich. las damas Salvadó, Perin y Pavia y 'ls actors Vila Barba, Perrell, Casals, Bustamante, Fernández, Ayza y altres.

Obra d' estreno: l' aplaudit melodrame: *El cuchillo de plata*.

Obra en preparació, lo juguet en un acte del nostre colaborador M. Riusec *Vermouth matrimonial*.

N. N. N.

FANTASIA POLITICA-CARNAVALESCA.

I.

Havent arribat per fi l' época del Carnaval, un vespre vaig assistí al gran ball *Universal*.

Hi havia allí un bè de Dèu de disfressas de *mistó*... regnava per tot arréu lo bullici y diversió!

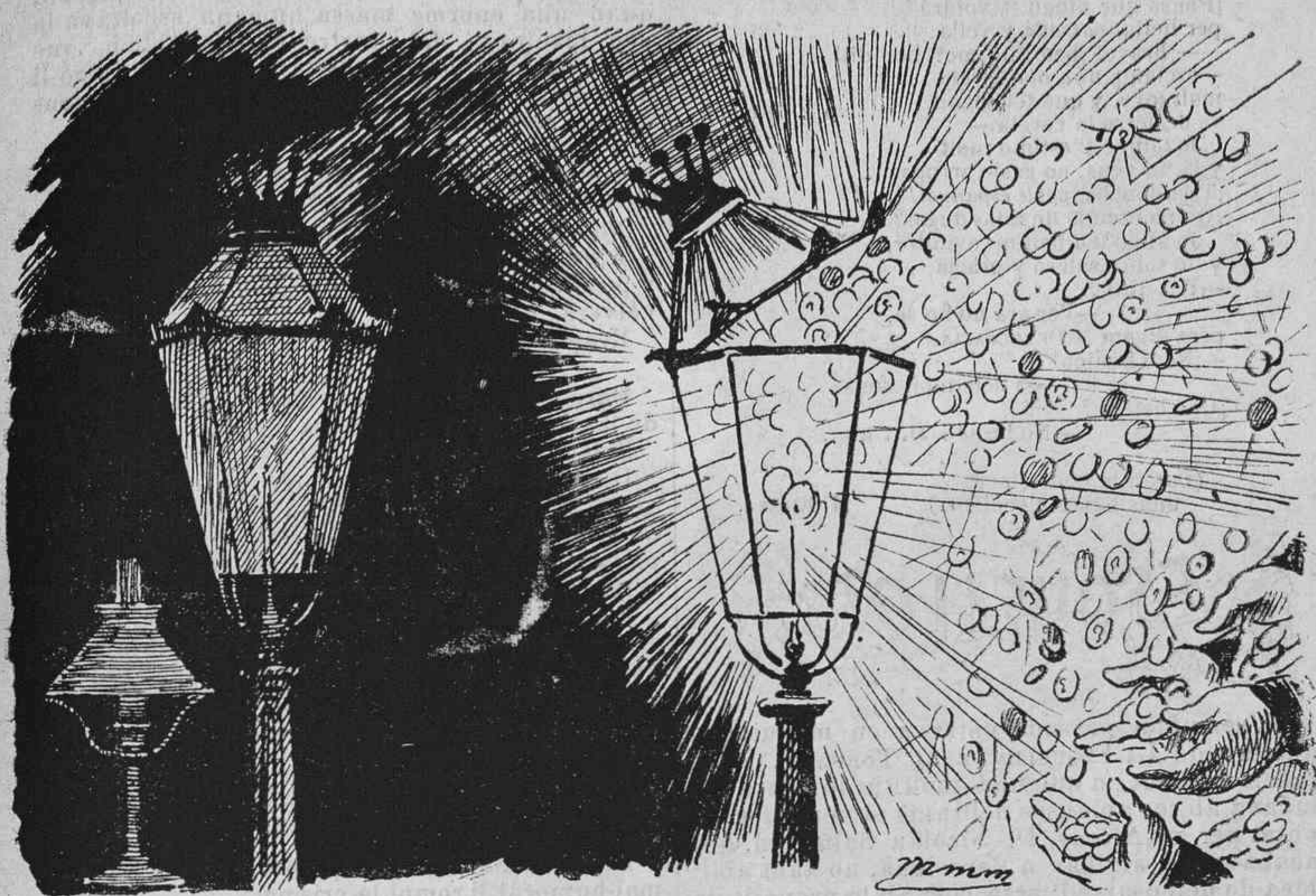
Uns quants tipos bastant magres vestits ab deixas d' encants, y ab cara de prunas agres, eran los representants únichs que allí vaig trobar del *sexo fort*, y tal cosa,

UNA FAMILIA.

Viuda y sola, no més pensa en tenir content lo gos: hasta a enterrar Carnestoltas, varen anarhi tots dos.

LAS DUGAS CLARORS DEL GAS.

Pèl pobre publich, que paga,
la claror sempre s' amaga.

Per la Societat, que cobra,
sempre hi ha claror de sobra.

francament me va tocar
per extranya y assombrosa.

Vaig quedarme tant sorprés
que á un d' ells, molt magristó,
li vaig dir que m' expliqués
la causa de tot alló.

—Es molt senzill—va exclamá'.—
¡Som los pobles de la terral
lo soch lo poble italiá,
y com que temo una guerra,
'm gasto tot lo que guanyo
comprant armas tot seguit,
y aixís, per més que m' afanyo,
per forsa vaig mal vestit.

—¿Mal vestit?

—Y mal menjat.

Aixó 'm fa patí del felje
y 'm fa sé lleig...

—Enterat.

¡Tením la cosa molt lletja!

—Excepte l' americá,
lo francés, y 'l poble suis,
los demés, si fa ó no fá,
casi tots estém aixís

¿Véu aquell tant reventat
que fa cara de mussol?

¡Aquell sí qu' es desgraciatl!

—¿Quí es?

—¡Lo poble espanyol!

—¿Lo poble espanyol? ¡M' inspira
sa desgracia molta penal...

—Miri... ¿no véu? ara 's gira ..
Aném... parla ab una nena.

II.

—¿Vaja, qué fas?... ¿Vols ballar?...

—Déixam estar. ¡No m' amohinis!

—Au, ¿ballém?

—¡Déixam estar!

—Es que vull que 't determinis.

Jo t' estimo; tú ets ma vida
Ja hem ballat tots dos molts anys.

—¿Ets jove?

—Y molt aixerida.

—He rebut tants desenganys,
es tant mon retrahiment,
que tinch por de ballá ab tú.
¡Fa molt temps que, francament,
no vull ballar ab ningú!

Avuy que, gracias á Dèu,
tinch sufragi universal
y puch fer lo desitj mèu,
tinch por que no prengui mal.

—¡Vaja, tonto! ¿No 'm coneixes?

Jo soch la que t' ha donat
tot lo millor que posseheixes;
la que sempre t' ha estimat.

—¿Quín nom tens?

—Vols ser molt sabí.

—¿Cóm tè dius?

—Ja t' ho diria...

—No ho diguis. Tanca ton llabi.

Lo tèu nom es: MONARQUÍA.

¡Tú ets aquella que fingint
la més viva estimació,
sobre mèu 'navas vivint
y 'm pegavas ab bastó!

¡Tú ets aquella que sens treva
mil agravis m' has causat
y has encadenat la meva
santisima voluntat!

Mírat... ¿me véus?... M' has trahit
¡m' has portat á la indigencial
¡Perque avuy, si vaig vestit,
es per guardar la decencial!

Tots los mèus bèns, qu' eran molts,
inútilment has gastat,
y ¿encare aquí vens y vols
que balli ab tú? Disbarat.

¡Ah, infelís! vens á mirá

si trobas per 'quí parella.
 ¡Pensa que ningú 't voldrà
 per lletja, passada y vella.
 —¡Bravo! ¡ben dit! ¡molt ben dit!
 —exclamá una mascareta
 molt jove, y que tot seguit
 va desferse la careta.—
 Jo també t' estimo molt
 y ja 'm veus, no gasto arrugas...
 ¡Tría donchs, poble espanyol!
 ¿Quina esculls de totes dugas?
 Jo ab lo tèu ball m' avindrè,
 y 'm sobra salero y gracia.
 —Y 't dius ..

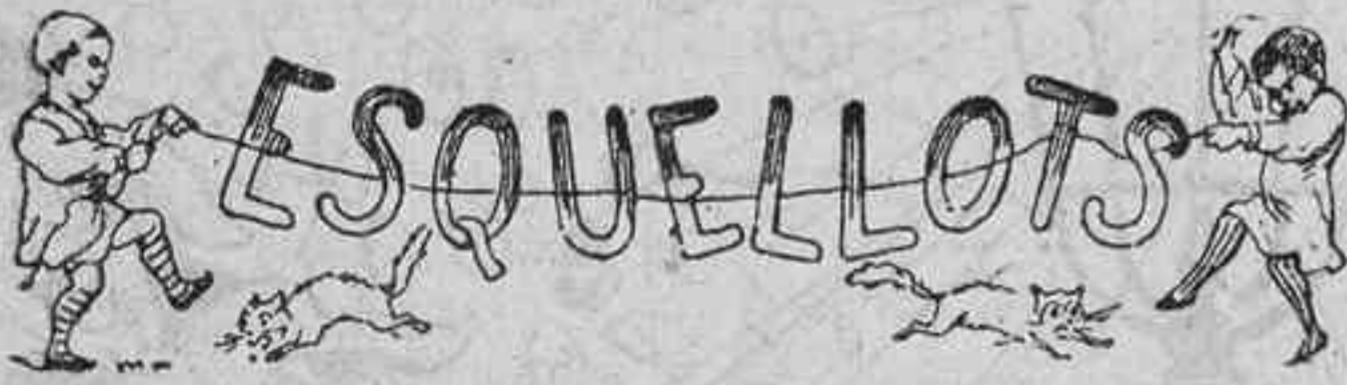
—Per ara no ho sé,
 pero dígam .. DEMOCRACIA.
 —¡Nom bonich!

—Y fets molt bons.
 ¿Qué ballém?

—No ho sé .. sí... no..

(Darán la contestació
 unas bonas eleccions.)

M. RIUSEC.

La senmana passada entrava en máquina 'l número de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA en lo precís moment en que una multitud inmensa saludava ab sos aplausos delirants al verdader diputat per las Aforas, D. Nicolau Salmerón, qui acabava de arribar á Barcelona, no tant ab l' idea de defensarse l' acta com ab lo propòsit de mantenir lo dret dels seus electors.

Aixís es que no 'ns sigué possible parlar extensament com hauriam volgut de un acte que posá de relléu una vegada més l' esperit aixecat del poble de Barcelona, y que una vegada més posá á proba també la seva cordura.

* * *

DAVANT D' UN BASSAR.

—¡Quina capa més hermosa!
 ¡quín goig fa, tira peixet!
 No sé... no més de mirármela,
 sembla que no tinch tant fret.

La cordura dels barcelonins resplandía serena, quan una enorme massa humana escoltava la veu inspirada del ilustre home públich, que desde un dels balcóns de la Fonda del Falcó li dirigia la paraula. Lo silenci era tant inmens que no se sentia 'l vel de una mosca.

Y aquell moment solemne sigué 'l que aprofitaren los caballs de la Guardia-civil per embestir á la compacta multitud.

No s' havia vist may una brutalitat semblant. Ajudaren á la caballeria 'ls polissóns secrets y públichs ab los seus garrots y ab los seus revólvers.

Resultat: un escándol sense precedents.

Barcelona en massa ha condemnat la conducta de las autoritats y dels seus agents.

Sols una veu ho ha trobat bèn fet.

Quatre ó cinch dias després de la disbauixa venia 'l *Diari de Barcelona* recordant que 'ls que sortiren á rebre al Sr. Salmerón y l' acompanyaren á la fonda havian comés un verdader crim.

A cap d' ells, ab ser tants, se li ocorregué presentarse al govern civil á demanar permis per anar á la estació del Nort. Perque la ley d' ordre públich prescriu que quan un ciudadá ha de anar á la estació del ferrocarril á rebre al seu pare, á la seva mare, á la seva dona ó á un amich qualsevol, lo primer que li toca fer es presentarse al Sr. González Solessio en demanda del corresponent permis.

D' altra manera s' exposa á que un polissón mal-humorat li rompi la crisma.

Veritat es que la mateixa ley que s' invoca dona reglas precisas, marcant los requisits que son necessaris avants de ferse us de la forsa pública.

La ley disposa que s' han de fer tres intimacions previas, á fi de que 'ls que no volen pols se 'n vajan de l' era.

Es á dir: l' autoritat ha de dir:

—Senyors, apartinse que vaig á pegar.

Y de aquesta manera, 'ls que no volen rebre s' apartan, tristos ó satisfets; de la manera que 's vulga; pero s' apartan.

Donchs á pesar de aixó, la nit del dimecres, la primera intimació va ser tirar la caballeria sobre la multitud, una distribució de cops de sabre, un pet de tiros de revólver.

Y 'l poble que compleixi la ley fins en aquelles nimietats en que may ningú l' ha observada, que 'ls encarregats de mantenirla, y de aplicarla, ja la destruhirán y la trepitjarán sempre y en tant que 'ls fassa nosa.

La ley impedeix que las autoritats intervingan en las eleccions, abstenintse de fer la més minima pressió. Y las autoritats compleixen aquesta disposició de la ley destituhint als Ajuntaments que no 's plegan als seus desitjos.

La ley prescriu que s' emportin las actas de diputats, aquells candidats que reuneixin major número de vots. Y las autoritats patrocinan escándols tant inaudits com la transf. rencia fraudulenta del acta de Gracia.

Precisament per aquest escarni cinich que fan de la ley, los que la prenen com una excusa de las sevas arbitrariedades, es per lo que la opinió pública tè fam y set de justicia y ansia vehement de fer una bona neteja. Y la farà.

Diga lo que vulga 'l *Diari de Barcelona*, que havent formulat càrrechs tan graves contra 'l poble de Barcelona, aquesta es l' hora que no ha tingut ni una paraula de censura contra 'ls lladres de actas.

Y això que 'l robo s' ha efectuat à la vista de tothom y de la manera més descarada.

Molt bé, Sr. Coll y Pujol, molt bé.

Vaja seguint per aquest camí, y no dupti un moment que 's conquistarà un lloch preeminent en la galeria dels catalans il·lustres.

Quan dijous vaig veure als peons de las brigadas municipals extenent una capa d' arena per l' entarugat de la Rambla, à fi de facilitar las noves càrregas de cavalleria que poguessen ocórrer, ja vaig dirho desseguida:

—Tota aquesta sorra ha sortit del cap del senyor Coll y Pujol.

Crech que l' entarugat de la Rambla va construhirse al objecte de que la gent pacifica pogués passejarse ab tota comoditat y no perque 'ls guardia-civils de cavall la convertissen en un hipòdrom.

Una autoritat municipal gelosa de sas preeminències hauria demanat compte y rahó als que llansantse al galop per aquell siti van infringir las ordenansas.

Lluny de fer això 'l Sr. Coll y Pujol, ha preferit tirarhi terra à sobre.

¡Sigali la terra lleugera!

Lo Sr. González Solessio li ha quedat agrahidíssim.

Tant, que, segons noticias, aixis que vaja à Madrid y prengui asiento à las Corts com à diputat per Archidona, empleará tota la seva influencia, qu' es poderosa com tothom sab, à fi

DARRERA UN CARNAVAL, L' ALTRE.

Primeras disfressas de Quaresma.

de que 'l Sr. Coll y Pujol tinga un recort etern dels serveys que va prestarli, en la memorable jornada de la vigilia del dijous gràs del any 1891.

Lo Sr. González Solessio, segons noticias, se promet alcansarli un titul nobiliari.

Lo titul de: «Marqués de la Sorra.»

Conversa cassada al vol, dijous al mitj dia:

—¿Y donchs, Sra. Mercé que no disfressa al seu nen?

—¿Y per qué haig de disfressarlo, si ni tampoch sortirà de casa?

—¿Y aixó? ¡Pobre criatura!
 —Tot lo que vulga; pero ¿qué no ha vist la Rambla tota plena de sorra?
 —¿Y qué vol dir la Rambla plena de sorra?
 —¿Qué vol dir, pregunta? Vol dir que á l' hora menos pensada podeu sortir los sayóns del rey Herodes y fer una nova degollina d' ignocents.
 —¿Y qu' es tonta, Sra. Mercé! ¿Me vol creure á mí? Agafi al seu nen y disfréssil de guardia-civil de caballeria y veurá com tothom li farà puesto.

Hem de fer una rectificació á una noticia que publicavam la senmana passada.

No es cert que 'l Sr. Puig y Valls, que 'l dia de las eleccions de Diputats á Corts monopolisá 'l teléfono, constituhintse en la estació central, dongués la menor propina á cap telefonista.

Es més, la telefonista á qui 'ns referiam, y qu' es una senyoreta decent y digna, tampoch li hauria admesa.

¿Saben aquell acomodador de Eldorado, que se semblava tant al Sr. Rius y Taulet?

Donchs ha mort.

¡Pobre Felip!

L' Eldorado ha perdut un dels seus ornaments. Perque no hi havia cap espectador que no se 'l mirés, tant ó més que la mateixa funció.

Al enterrarlo, segons ^{*} ^{*} conta un periódich, relliscá la caixa de las mans de un sepulturer y cayent sobre un altre li trencá la cama.

Felip: aixó no val.

La cabalgata del *Niu Guerrer*, ab tot y ser molt lluhida, no resultá, y no per cert per culpa dels *guerreros* que 's vestiren molt bè y desarroliaren una idea molt felis.

La culpa la tingué l' atmósfera.

Diumenje la pluja impedi la cabalgata. Dillúns se realisá á despit de un vent huracanat que havia netejat los carrers.

Donchs bè, 'ls *guerreros* aguantaren, com á verdaders soldats del exércit del bon humor.

Quan lo Sr. Orellana, que va morir un de aquests dias, se dedicava á escriure novelas, solia concórrer al café Suis, ahont se reunian diariament escriptors y artistas alrededor de una taula.

Orellana s' empenyá en llegirlos una de las sevas novelas y tots anavan escoltant ab paciencia, fins que un dels oyents digué:

—Vaja, no 'ns ho fassí guar tant: digans com acabarà la obra.

—Jo 'ls ho diré com acabarà—saltá en Tomás Padró.

—A veure si ho endavina—digué 'l novelista.

—¿No haig d' endavinarho?... Acabarà sense un suscriptor.

Tenim que formular sentidas queixas contra l' Administració de Correus.

La senmana passada deixaren de rebre 'l paquet d' ESQUELLAS que portarem puntualment á Correus, set ó vuit corresponsals de otras tantas poblacions, alguns d' ells ben importants per cert.

Creym que 'l Sr. Administrador, ab lo zel que 'l caracteriza y en lo desitj de no perjudicar á una empresa periodística, pendrá las disposicions convenientes, evitantnos lo disgust de tenir

que formular queixas, lo qual nos dol de veras.

Se diu que pera solemnisar lo centenari del descubrimient de América se projecta celebrar á Barcelona un concurs de bellesa hispano-francés.

La idea es bona y apropiada. Sobre tot si 's considera que un concurs de la bellesa femenina pot donar lloch á sorpresas tan agradables com lo descubrimient dels dos hemisferis.

Próximament consagrarem un recort al eminent escultor catalá Rosendo Nobas, que á lo millor de sa brillant carrera, ha mort, quan encare no havia complert sos cinquanta anys.

Nobas era un dels escultors que ab més afany y ab major constancia treballavan, y dels que més glorian havia reportat al art catalá.

Com á eminencia lo considerem, y per lo mateix sabrem pagar á la seva memoria lo tribut de la nostra admiració.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*A m-pur-da ne-sa.*
2. Id. 2.ª—*Mas-nou*
3. ACENTÍGRAFO.—*Batallo-Batalló.*
4. ENDEVINALLA.—*Martell.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Pascua florentina.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Gisclareny.*
7. CONVERSA.—*Mattas.*
8. GEROGLÍFICH.—*Per russos á las Russias.*

EN L' ÚLTIM BALL.

—¡Diuben que la carn va escassa y s' encareix cada dia!... Podrá ser que siga cert... pero... en fi, ningú ho diria.

Obra nueva

CESARINA

POR

ALEJANDRO DUMAS (hijo)

Traducción de D. TORCUATO TASSO SERRA

Un tomo de 328 páginas. **UNA** peseta.

Publicadas del mismo autor

La Dama de las Camelias.	1 tomo	1 peseta
La vida á los veinte años.	1 id.	1 id.
El Doctor Servans.. . . .	1 id.	1 id.
Aventuras de cuatro mujeres y un loro.	2 id.	2 id.

ALEJANDRO DUMAS (padre)

Un lance de amor.—Herminia.	1 tomo	1 peseta
La bola de nieve.—La Nevasca.	1 id.	1 id.
La paloma.—Adán, el pintor calabrés.. . . .	1 id.	1 id.
Fernanda.	1 id.	1 id.
Las lobas de Machecul.	2 id.	2 id.
La boca del Infierno.	1 id.	1 id.
Dios dispone, parte 2. ^a de «La boca del Infierno».. . . .	1 id.	1 id.
Olimpia, parte 3. ^a de «La boca del Infierno».. . . .	1 id.	1 id.
Amaury.	1 id.	1 id.
El Capitán Pablo.	1 id.	1 id.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, 6 bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

¿Y ARA?

—Bueno, ja están acabadas
las gangas del Carnaval...
Ja hem entrat á la Quaresma:
jahónt aniré á fer mal?

XARADAS.

I.

MANÓLECH.

Un corrido com n' hi ha molts.

Ja ha tornat lo Carnaval;
¡ab quín gust jo l' esperava
per pogué anar com cada any
á seguir los balls de máscaras!
Es lo lloch que més disfruto
y que hi fa un hom més gatzara
rodejat de *Fausts*, *Manolás*
y *Bebés*. . d' estar per casa;
allí s' arma una *dos-terça*
que hi é que veure 'l diable;
una *bruixa* tot á un pobre
que 'l deixa fet una llástima;
un *clown* ab veu de camálích
fa més rotllo que 'n Panxa-ample;
un *frare* parla tres horas
per conquistá... una butxaca;
unas saltan, altrás cridan,
altras la ballan molt grassa,
altras per aná á la fresca
exhibeixen carn... *honrada* (?)
y mes que 'l temple del art
sembla aquella colorayna
lo Paradís terrenal
en un diumenje á la tarde.

Lo qu' es jo no hi fallo pas,
tres, tres; bullanga bullanga;
tinch un abono del Circo,
cinch balls per una medalla;

per' ná al Liceo, la levita
ja m' arregla 'l *quita-manchas*,
y lo pistó la *xistèra*
ó 'l sombrero, dígalí *hatche*,
lo tinch al aparador
de un molt conegut... *drapayre*,
Tambè vull aná al Olimpo
que hi van modistas molt cayas,
al *Cómich-lirich* per veure
la goma que may s' enganxa,
després al dels dependents
que tot es de mitjas-canas;
no 'n vull deixar cap; *hu-inversa*
que m costará un xiquet cara;
pero, bah, vull fe 'l *corrido*;
m' hi tornat molt *tuno* ara.

J. STABAMSA.

II.

Una *hu-tres* d' estudiants
dels qu' estudian *tres-dos*
han comprat en los Encants
per la filla del Ambrós
una *tot* de las més grans.

EUDAIT SALA.

ACENTÍGRAFO.

En lo carrer de *Total*
ahir la *Tot* se feu mal.

J. GINÉ (HEREU DE CASA).

TRENCA CLOSCAS.

M. ILAMBART É HIJO.

LA RODA.

Formar ab aquestas lletras lo títul de una sarscela
castellana.

J. ALAMALIV.

GEROGLIFICH.

VAL

+

pochs, poch, poch, poch, poch,

QUE

molts, molts.

PACO.

RECORT DE LAS ELECCIONS.

Si certs presidents de *mesa*
l' examinavan un rato,
¡no 'ls sembla que compendrian
que aquest es lo sèu retrato?

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.